

Załącznik
do Uchwały Nr XII/61/2016
Rady Gminy Czastary
z dnia 31 marca 2016r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE CZASTARY
NA LATA 2016 - 2018**

Rozdział 1.

WPROWADZENIE

Rodzina, jako instytucja społeczna jest w kręgu ciągłego zainteresowania wielu naukowców i specjalistów: socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz wielu innych dziedzin nauki i praktyki. Wszystkie nauki w nieustannych badaniach nad rodziną wypracowały liczne, mniej lub bardziej szczegółowe, definicje określające rodzinę i jej charakter.

RODZINA w socjologii rozumienia jako grupa społeczna lub instytucja społeczna. Rodzina, zdaniem socjologów i najprostszych jej definicji, to *najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo*.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która zaspakaja jego potrzeby, otacza miłością i zapewnia poczucie bezpieczeństwa. Rodzina oddziałuje na dzieci według określonych reguł, według ustalonego planu lub też najzwyczajniej nieświadomie podczas codziennego życia. Efekty dobrego rozwoju dziecka zależą zatem od prawidłowo funkcjonującej rodziny.

W przypadku gdy rodzina staje się dysfunkcyjna to dziecko i inni jej członkowie mają prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Czynności podejmowane przez instytucje na rzecz dobra dziecka i rodziny muszą być zintegrowane dla osiągnięcia jak najlepszych efektów terapeutycznych. Dziecko powinno mieć możliwość do zachowania swojej tożsamości i do utrzymywania kontaktów z rodzicami.

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332 ze zmianami),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r., poz. 114 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016r., poz. 169 i poz. 195),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 1286 i poz. 1916),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zmianami),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016r. poz.195)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach w ramach pracy socjalnej udziela swoim klientom pomocy w realizacji podstawowych funkcji rodziny i wspiera w wypełnieniu zadań wychowawczych mając zawsze na względzie dobro dzieci.

Do tego celu od dnia 1 maja 2013r. utworzone zostało stanowisko asystenta rodziny, którego zadaniem jest praca z rodziną za jej zgodą i jej aktywnym udziałem według wcześniej ustalonego planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną w pieczy zastępczej.

Praca asystenta z wybrana rodziną jest prowadzona do momentu osiągnięcia przez tę rodzinę stabilizacji życiowej umożliwiającej podstawowe wypełnianie obowiązków wobec małoletnich dzieci.

W momencie gdy pomoc instytucjonalna w danym środowisku nie daje zadowalających efektów decyzja sądu dziecko umieszczane jest w pieczy zastępczej, powiat (PCPR w Wieruszowie) koordynuje poszukiwania dla dziecka form pieczy zastępczej, a gmina Czastary jest obowiązana pokrywać część kosztów na utrzymanie dziecka w tej pieczy.

Od września 2011 roku na terenie gminy działa Zespół Interdyscyplinarny, którego członkami są przedstawiciele różnych instytucji m.in.: GOPS, policji, ochrony zdrowia, oświaty, sądu. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

Rozdział 2.

DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA W GMINIE CZASTARY

Na dzień 31 grudnia 2015r. Gmina Czastary liczyła 4030 mieszkańców, w tym: 835 dzieci do 18 roku życia, 2023 kobiet i 2007 mężczyzn.

Na dzień 31 grudnia 2015r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieruszowie zarejestrowanych było 138 osób ze statusem bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych było 47 osób.

W 2015r. korzystały z pomocy społecznej 357 osoby z 117 rodzin, w tym: 70 rodzin z dziećmi, w tym 12 niepełnych rodzin z dziećmi. Stosowane były m.in. takie formy pomocy jak:

- 14 osób otrzymało zasiłek stały,
- 46 rodzin zasiłek okresowy,
- 75 rodzin zasiłek celowy,
- 46 rodzin otrzymały pomoc w postaci gorącego posiłku,
- 3 osobom zapewniono schronienie

Głównymi powodami udzielenia pomocy rodzinom były m.in.:

- ubóstwo – 88 rodzin,
- bezrobocie – 46 rodzin,
- niepełnosprawność – 28 rodzin,
- długotrwała lub ciężka choroba – 35 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 35 rodzin (niepełnych i wielodzietnych),
- alkoholizm jednego z członków rodziny - 2 rodziny,
- trudności w przystawaniu osób do życia po opuszczeniu z zakładu karnego – 3 rodziny,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 26 rodzin,
- przemoc w rodzinie – 1 rodzina

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2015 r. udzielono wsparcia:

- 357 osobom z 117 rodzin – na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 365 dzieciom z 198 rodzin – na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 31 dzieciom z 17 rodzin - na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 117 dzieciom z 61 rodzin - na podstawie ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla uczniów).
- z usług Asystenta rodziny korzystało 6 rodzin liczące 17 dzieci – na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie wynika, że na dzień 31.12.2015r. z terenu Gminy Czastary w 2 rodzinach zastępczych spokrewnionych umieszczono 6 dzieci.

Na terenie Gminy Czastary funkcjonuje Zespół Szkół w Czastarach, w którym uczy się 312 dzieci (170 – w Szkole Podstawowej, 142 – w Publicznym Gimnazjum) oraz

Szkoła Podstawowa w Radostowie – 23 uczniów i Szkoła Podstawowa w Parcicach z oddziałem Przedszkolnym – 81 dzieci. Funkcjonuje Publiczne Przedszkole w Czastarach, do którego uczęszcza. 50 dzieci, 2 Punkty Przedszkolne Przedszkola w Czastarach, znajdujące się w Radostowie - 12 dzieci oraz w Kątach Walichnowskich - 20 dzieci.

Rozdział 3.

CELE PROGRAMU

Cel główny – wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzinom z dziećmi			
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy	Termin
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	GOPS	2016-2018 w sposób ciągły
2) zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu	- liczba dzieci korzystających z posiłków, - liczba rodzin korzystających z pomocy	GOPS, szkoły, przedszkola	2016-2018 w sposób ciągły
3) zapewnienie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc	- liczba osób (dorośli i dzieci), - liczba rodzin korzystających ze wsparcia	Instytucje wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	2016-218 w sposób ciągły
4) zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy	- liczba osób, - liczba rodzin korzystających ze wsparcia	GOPS, Policja, Kuratorzy,	2016-2018 w sposób ciągły
5) współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówce	Urząd Gminy	2016-2018 w sposób ciągły

6) współorganizowanie wypoczynku letniego w formie obozu, kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z zagrożonych środowisk	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia	GOPS	2016-2018 w sposób ciągły
7) współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinom	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia - liczba dzieci w tych rodzinach	GOPS, GKRPA, Policja , szkoły, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe	2016-2018 w sposób ciągły

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów

Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy	Termin
1) zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba asystentów pracujących na rzecz dzieci, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	GOPS	2016-2018 w sposób ciągły
2) promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci	- liczba programów, - liczba dzieci, - liczba rodziców	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	2016-2018 w sposób ciągły
3) aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia poprzez organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych oraz staży	- liczba rodzin, - liczba osób w rodzinach	GOPS, PUP, Urząd Gminy	2016-2018 w sposób ciągły
4) organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	- liczba uczestników osób uczestniczących w terapii - liczba osób motywowanych, - liczba rodzin objętych	GOPS, świetlica, GOK , placówki oświatowe	2016-2018 w sposób ciągły

	monitorowaniem		
5) zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe - liczba rodzin i dzieci objętych monitoringiem 	GOPS,	2016-2018 w sposób ciągły
6) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w terapii - liczba osób motywowanych, - liczba rodzin objętych monitorowaniem 	GOPS, GKRPA	2016-2018 w sposób ciągły
7) systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	<ul style="list-style-type: none"> -liczba rodzin, - liczba dzieci 	GOPS,	2016-2018 w sposób ciągły
8) współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających ze wsparcia - liczba dzieci w tych rodzinach 	GOPS, GKRPA, Policja, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2016-2018 w sposób ciągły

Rozdział 4.

ZASOBY

W Gminie Czastary w budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi pomocy przewiduje się włączenie instytucji z terenu gminy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czastarach
3. Zakład Opieki Zdrowotnej „DOMESTICA” w Czastarach
4. Placówki oświatowe na terenie gminy
5. Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Gminny Ośrodek Kultury w Czastarach
7. Urząd Gminy Czastary
8. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

oraz instytucji z poza terenu gminy:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieruszowie
3. Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie
4. Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie
5. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Wieluniu

Rozdział 5.

KOORDYNATOR PROGRAMU

Funkcję koordynatora Programu powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czastarach

Rozdział 6.

ODBIORCY PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czastary skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rozdział 7.

OCZEKIWANE REZULTATY

1. Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania
2. Reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny
3. Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku
4. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy
5. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych i instytucji
6. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi
7. Zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.

Rozdział 8.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czastary, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań Programu, będą uwzględniane cyklicznie, w rocznych planach finansowych.

Rozdział 9.

MONITOROWANIE PROGRAMU

W czasie realizacji – program podlega monitorowaniu. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w ww. programie. Analizowany będzie faktyczny rozwój działań, ich ocena w zakresie zgodności z założeniami i celami programu, sprawdzane będą wskaźniki. Bieżący nadzór nad realizacją programu i podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych w programie celów, pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na lata następne, a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności.

Cele i realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny będą podlegać ewaluacji i będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców Gminy Czystary.

W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Rozdział 10.

PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Marek Dudka